

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyilttér” rovatban
közleendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:

Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyilttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Adalékok az állatbiztosítás kérdéséhez.

Nem tartjuk érdektelenné lapunk egyik közelebbi számában megjelent, az állatbiztosításra vonatkozó cikkünk kiegészítéséül mintegy praecedensül egy pár adatot a t. olvasó közönség tájékozása végett közölni.

Helvéciában, hol századok óta szabadon működnek a társulatok és egyesületek, akadunk több oly állatbiztosító társaságra, melyeket nálunk is minden nehézség nélkül meg lehetne honosítani s melyeknek célja a kárt vallott állattenyésztőket kármentesíteni.

Ott bizonyos helység vagy bizonyos völgy lakói társaságba lépven, előjáróságot választanak; a társaságba mindenkinek szabad belépés engedetik. A biztosítandó marhát a társaság megbecsülteti az e célra kinevezett bizottság által. Beteg marha nem vétetik fel; a gyanus marháról a tulajdonos köteles saját költségén orvosi bizonyítványt hozni, mely szerint a gyanu alaptalan; de ha a választmány a bizonyítványt sem találja elégségesnek: joga van a tulajdonos költségére saját belátása szerint új orvosi vizsgálatot eszközölni.

A ki az egyesületbe annak felállítását utáni fél év alatt belép, mely idő alatt a berendezési kiadások tétel-

nek, fizet azon évre minden 100 frt becsü-összeg után 20 krt.

A biztosítás végett felvett marhák minden évben kétszer becsültetnek meg: tavasszal, midőn a marha legelőre bocsáttatik, és ősszel, midőn ismét az istállózás ideje bekövetkezik. Ha az egyesület bármely tagja egy hóval előbb bejelenti az egyesületből való kilépését: az esedékes díjrészlet lefizetése után abból kiléphet.

Ha a kölcsönösen biztosító tagok valamelyike a biztosítás idejének lejártá alatt nem nyilatkozik a becsértékre nézve s biztosított marhájában betegség vagy más körülmény által kárt vall: a megelőző becsü szerint kármentesítettik.

Becslésnél mindig a vásári árak szolgálnak zsinormértékül.

Hogy a biztosított állatok fel ne cseréltesse: minden darabnak kora, színe, ismertető jelei az egyesület hiteles jegyzőkönyvébe külön-külön beiratnak s a tulajdonosnak e jegyzőkönyv kivonata, mint kötvény, az általános biztosítási feltételek és biztosítási időtartam feljegyzésével a társulat előjárósága által kiadatik.

Ha valamely biztosított marha megbetegedik, tartozik a tulajdonos arról azonnal jelentést tenni, hogy a társulat az állatot még idejekorán megtekintethesse orvosa által. Ha a betegség nem

orvosolható, az állatorvos jelentése után a beteg állat mint elkárosodott tekintetik.

A kölcsönös kármentesítő társaság a kárt vallottnak a veszteség három negyed részét pótolja, illetve fizeti meg. A kárba ment állat azonban a társaság sajátja marad.

Ha valamely állat megdöglik vagy vad által elpusztítottatik: a tulajdonos tartozik erről azonnal jelentést tenni a társulat előjáróságánál, hol az állat halálának oka a titkár által jegyzőkönyvbe iktattatik, és ha az előjáróság szükségesnek látja: írásban is köteles az elhullott marha tulajdonosa bebizonyítani azt, hogy az állat nem gondatlan-ság, túlerőltetett munka vagy rosszakarat következtében dögött el. A vadak által elkárosított marha, a mennyiben rendes pásztorkodás mellett legelőn volt, feltétlenül kártalanítottatik.

Ha a biztosított állat eladatik olyannak, ki nem tagja a társaságnak, de azon községben lakik, melyben a társulattal működik, tartozik ezt az új tulajdonos bejelenteni és igazolni s a marha biztosításáért bizonyos pótdíjt fizetni; és csak így lehet igénye esetleges kárpót-lásra a biztosított és hátrálékban lévő idő lejártáig. Azonban, ha a biztosított állat eladás folytán a társulat működésén kívüli helyre adatik el, akkor semminemű további kötelezettséggel nem tartozik a társaság.

Az ilykép alakult kölcsönös biztosító társaságoknál az összes kár minden év végén felszámítottatik, az életben maradt marhákra érték szerint felosztatik s a tulajdonosoktól a társulat előjárósága a pénzt beszedvén, az a kárvallottak között elosztatik.

A veszteséget a társaság egyes tagjai ilyen eljárás mellett alig érzik meg, s mindamellett oly summa pénzt kapnak, melyből más marhát vehetnek az elkárosult helyett.

Ilyen kölcsönös biztosító társulatok csaknem minden községben szervezhetők; mégis ezáltal minden tagja a társulathoz meg lesz kímélve a nagyobb károktól s marhájának értéke biztosítva lesz. Ez sokkal ajánlatosabb, mint a részvények melletti biztosítás, mert itt az érdek senkit sem köt le, csakis lokális ismeretes társulati előjáróságra van szükség. Lehet így is több évre terjedőleg szövetkezni, s miután a marhaállomány az értékre nézve ugys minden gazdánál változásnak van kitéve, tehát úgy kell szövetkezni, hogy az érték-változást figyelemmel kísérve, év végével a kötvény mindig lejárván, az év kezdetével a jövőre új kötvény adassék ki.

Mi azon hitben vagyunk, hogy az a pár krajczár, mit ilyen biztosításokra évenként kiadunk, többet jövedelmez, mint ha elfecséreljük oly helyekre, melyeknek sem mi, sem felebarátaink

A „Székelyföld” tárczája.

Bulyovszky Lilla.*)

A nemzeti színművészet női uttörői közül a legzöldebb babérkoszorú Kántornét és Dérinét illetik meg; többi jeles, sőt kitűnő színművésznőnk érdemlegesen csakis azok után emelhető ki. Tehát a magyar színpadon már az ötvenes évek előtt is játszottak méltán nagyhirű művésznők; de számuk nem volt oly nagy, hogy színművészetünk jelentékeny károsodása nélkül csak egyetlenegy is nélkülözhetett volna közülök. Ugyanez áll az ötvenes és a hatvanas évekről.

Három hét előtt összes hírlapjaink több, nagy összeget képező jótékony célú alapítványról tönkelt méltányoló említést, melyeket Bulyovszky Lilla, nemzeti színházunknak az ötvenes években disze, alapított negyedszázados színésznői jubileuma csöndes megünneplésére. Huszonöt éves színésznői jubileum?! Hiszen özvegy Bulyovszky Gyuláné 1846-ban lépett először a világot jelentő deszkákra! Akkor ugyan — mint Szilágyi Lilla — gyermekszé-

repeket játszott; de azon évek is beszámítottatván a színésznőknél, 1846-tól 1884-ig huszonöt évnél jóval több év pörgött le: miként ünneplhetik hát Bulyovszky Lilla folyó évi márczius havának 21-én negyedszázados színésznői jubileumát?!

Merőben indokolva; mert az említett nap huszonötödik évfordulója, hogy ő a koburgi udvari színházban fölépített; hogy először játszott mint német színésznő. Tehát Bulyovszky Lilla, „kincses” Kolozsvár egy ősnemes, előkelő magyar családból származó szülötte; ő, a ki egy évtizeden túl volt nemzeti színészetünk egyik legbuzgóbb, hivatott apostola, német színpadon történt első föléptének huszonöt éves jubileumát ünnepli s e célból ezeket aldoz nemzeti jótékony célokra: miként történhetek ez?! Sajnos! szerföltött egyszerűen: annak idején a szó legszorosabb értelmében kényszerítették Bulyovszky Lillát, hogy hagyja el a nemzeti színházat. Csak hogy valamint még ma sincs országunkban oly színpad, a mely művészeti szempontból egyenrangú a nemzeti színházzal, az ötvenes évek utolsó esztendőjében még kevésbé volt. Boldogult anyám igen gyakran említette akkor előttem, mily előnyös, például, a német elsőrangú színésznők helyzete; mert a német birodalomban negyven (néhányval több, vagy kevesebb) udvari színház létezik, melyek művé-

szeti szempontból egyenrangúnak tekinthetők, sőt tekintetnek, s így az elsőrangú színésznők vállaira nem neheztül azon kényszerhelyzet, hogy csakis egy színház kötelékében nyílik tehetségükhöz méltó tér.

Mig nálunk a nemzeti színházra nemcsak 1859-ben volt, hanem még most is, tehát negyedszázad lepörgése után is, merőben indokolva alkalmazható az „Extra hungarium” „travertatió”-ja. Igen! miután az ötvenes évek végén Bulyovszky Lilla számára nem nyitottak tehetségének megfelelő tét; nem osztottak neki művésznői egyéniségéhez illő szerepkört; nem cselekedték ezt a nemzeti színháznál: tényleg arra kényszerítették őt, hogy vagy lépjen le a színpadról, vagy pedig keressen művésznői becsúgya kielégíthetése számára külföldi színpadon tét, szerepkört. Az illető fondorkodók részben való becsületmentésére legyen mondva: ők pillanatra sem tételének föl a cselekvényeik által „elszékizott” — „kis Bulyovszkyné”-ről, hogy a nemzeti színpadról vidéki színpadjaink valamelyikére fog leszállani; ők jól tudták, ilyen hivatott színésznő művészi becsúgya számára egyedül két lehetőség áll föl: emelkedés, vagy pedig — halál.

Tehát a „kis Bulyovszkyné” 1859-ben, miután néhai Ráday Gedeon gróf színház-intendans (bizony tévedhetek! talán egyéb hivatalos czime volt) már 1858 husvétjkor

elbocsátotta őt a nemzeti színház személyzetének köréből, vándorbotot fogott kezébe és elfogadván a koburg-góthai udvari színházak intendánsának vendégzereplését kérő, vajmi megleghangu meghívását, indult a német határ felé. Persze! ily utra pénz is kellett. Azon időkben még nem fizetett a nemzeti színház igazgatósága selejtes külföldi szindarabok gyöngé, hibákkal telített fordításáért is 80—100 forintot; sőt még a jókért sem félannyit; tehát e réven bizony nem gyűjthetett magának néhány száz forintot össze Bulyovszky Lilla: az ő általa fordított szindarabokért (mint egy husz franczia s német), dacára, hogy ismét s ismét zsufolt ház (akkori színházainkra illett ezen jelző) előtt adták azokat, vagy semminemű fordítói tisztelődíjat sem kapott, vagy pedig a teljesített munkával szemben alig-alig tekintetbe jöhetett. A szükségelt utiköltséget megszerzendő, 1858 tavasz kezdetén ellátogatott tehát szülővárosába, a színművészetért mindenkor örömet áldozó „kincses” Kolozsvárra. Az akkori Erdély fővárosa azon alkalommal is derekason kitett magáért; a nemzeti színház „döntő körei” által számkivetett művésznőt nemcsak virágözönnel, tapsviharral és diszlakomák által tüntette ki ama vendégzereplési folytán; hanem oly buzgón látogatott el közönsége a város szülöttének vendéglőadásaira, hogy ő vendégzerep-

*) A „Korunk” után közöljük kivonatossan a kitűnő művésznőről ezen rövid életrajzot. A magyarázatot lapunk más részében találják fel olvasóink.

semmi hasznát nem veszik. Ily szempontból kiindulva, nem győzzük eléggé ajánlani a községek lakosságának a kölcsönös állatbiztosító társaságok szervezését.

Szavunk vajha ne lenne pusztában kiáltott szó!

B.....y.

Katonai csikótelepek. A földmívelési és a közös hadügyminiszterium közt az iránt folytatott tárgyalások, hogy a közös hadsereg lövészeglete közvetlenül a tenyésztőktől szereztesse be, eredményre vezetett, a mennyiben a közös hadügyminiszterium nemcsak méltányosabb pótlóvázsi árakat helyez kilátásba már a közel jövőre, hanem késznek nyilatkozott a pótlóvak jelentékeny részét közvetlen a tenyésztőktől beszerezni. Hogy a hadi szolgálatra alkalmas csikók időelőtti munkára fogás által meg ne béníttassanak, a csikók már 2—3½ éves korukban megvásároltnak a tenyésztőktől és külön gondos ápolás mellett fognak neveltetni és pedig vagy katonailag szervezett csikótelepen, mely célra a hadügyminiszterium egy oly tagosított birtoktestet, hol 400 drb csikó és az ezek felügyeletére rendelt katonai személyzet részére megfelelő épületek, egészséges és táp-dus 800—1200 holdnyi kiterjedésű ármentes legelő található, hajlandó méltányos feltételek mellett haszonbérbe több évre ki-venni; vagy oly megbízható birtokosoknak adatként fel nevelés és táplálás végett 50—400 dbig terjedő csoportokban, kik elegendő legelővel és takarmánnyal bírnak s méltányos általánódíjért vállalkozónak a csikók tartására mindaddig, míg azok 4—4½ éves korukban az illető ezredekhez el nem szállíttatnak, midőn azután a hiányzó létszám újból kiegészítettnek.

Külföld.

Furcsa ötlete támadt a hatalmas Oroszországnak. A retteget, mely egész Európát betölti az anarchista, nihilista, terrorista és más néven nevezett dühöngők miatt, — a saját javára akarja felhasználni. Azt készül ugyanis indítványozni az európai nagyhatalmaknak, hogy az orosz nagykövetségek mellé adhasson az orosz kormány egy-egy rendőri kísérettestet, u. n. attachét, a ki a társadalmi rend felbujtatóira vonatkozólag időről időre jelentést tenne hazafelé. Más szóval: az orosz hatalom, mely első sorban és legkeményebben érezte eddig a nihilisták borzasztó kezeit, — világszerte akar ellenük rendőri hajsztát indítani. Kíváncsiak vagyunk rá, mit szólnak majd hozzá a hatalmak

lése által „megkereste“ magának a szükségelt költségeket. A szamosparti főváros megfelelt jelzőjének: kincseiből bőven juttatott cserébe „város leányá“-tól kapott műlvezetért.

Bulyovszky Lilla Berlinbe utazott és a Spree partjain épült Athénban fejezte be azon rendkívül nehéz munkát, melyre csakis a kitűnők legkiválóbbjai képesek: több évi elsőrangú színésznői működés után másnyelvű színpadon tenni kísérletet, még pedig azonnal — Stuart Mária szerepével.

A színházak történelmében csupán három ily törekvés sikerének följegyzése olvasható: Bulyovszky Lilla (magyar-német), Janauschek kisasszony (német-angol) és Modrzicka kisasszony (lengyel-angol). Demoszthenes, az ókor legkitűnőbb szónoka, nem végzett sokkal nehezebb munkát, mikor selypítéséről szájába vett kavicsok segítségével szoktatta le merev nyelvét, mint Bulyovszky Lilla, a ki a „halmozó“ magyar nyelv után a „ragozó“ német nyelvet sajátította el színpadi használhatóságképesen.

(Vége következik.)

Szudánban, ha ugyan lehet, még válságosabbá lett a helyzet. Ozman Digma szertelenül fészkelődik és fenyegetődik, más részt pedig Khartum annyira körül van kerítve, hogy Gordon tábornok következőt sürgönyözte haza: «Emberi hatalom meg nem menthet immár bennünket. Ha isten a vad arab törzseket szét nem kergeti, az angol csapatok megérkezéseig rég kifosztják ezek Khartumot és lemészárolják lakóit.» Ezenfelül meg már Felső-Egyiptomban is az általános lázadás jelei mutatkoznak.

Új három császár találkozásáról újságol egy németországi hírlap. E hír szerint a czár óhajtaná a találkozást a mi királyunkkal és Vilmos német császárral.

Az anarchista hajsza most változatosság kedvéért Párisban indult meg újból. Több anarchistát fogtak el és a lapok egész nyíltan kiírják, hogy ez egy külföldi hatalom megkeresésére történt volna.

Lázadás tört ki e hó elején Kuba szigetén, mely a spanyol hatalom alóli megszabadulást czélozza. Valami Aguerro nevezetű kalandor apró csapatával kezdeményezte a mozgalmat, a mely azonban, úgy látszik, kudarcot vallott.

A tonkingi győzelmek, melyeket a francia csapatok kivívtak, egész palotaforradalmat idéztek elő a pekingi császári udvarban. Egymásután vonják felelősségre azokat a magasrangú állami hivatalnokokat, kik a franciaellenes politika fő tanácsadói voltak. Shangaiból erre vonatkozólag még ezeket jelentik: A katonai alkirályt a neki adott parancsok nem követése miatt nyilvánosan degradálták. Azon kínai katonatisztek, kiket a felelősség Bac-Ninh elvesztése miatt illet, fejvesztésére ítéltettek. A közgazgatásban fontos változásokat várnak. Elrendelték a kínai hadsereg részére az általános ujjonozozást. Yunnan kormányzója Pekingbe rendeltetett, hol felelősségre fogják vonni. A helyzetet Pekingben válságosnak tartják.

Tanügy.

Csikmegye, 1884. április.

A csiki róm. kath. tanítóegyesület felcsiki köre f. hó 22-én gyűlést tartott Balánbányán.

Megjelentek a rendes tagok kettőn kívül valamennyien, köztük méltó tisztelettől környezve buzgó nótanítók: Kelemen Ilo-na, Miklós Kata és Nemes Ida kisasszonyok; a pártoló tagok közül ott volt Péterffy József madarasi főesperes-plebános, Muiányi Kálmán szt.-domokosi és Veress Antal szt.-tamási plebános; ugyszintén részt vett a gyűlésen a csiksomlyói róm. kath. tanítóképzede több növendéke. Szóval a gyűlés, daczára a messze, félreeső s nem épen döcögősség nélküli uttal bíró Balánbányának, oly népes volt, mint azt csak kívánni lehet.

Nem hagyott fenn kívánni valót a gyűlés élénksége és tanulságossága tekintetében sem. Veress Zsigmond, a helybeli kántortanító, szorgalmas, törekvő tanítónak mutatta magát saját iskolájában tartott tanításával. Tanította a nagyobb gyermekeknek a mérges gombákat, a kezdő gyermekekkel pedig a beszéd- és értelemgyakorlatokból és az írva-olvasásból adott oktatást. Közben fogalmazási és számolási feladványt foglalkoztatá a közvetlenül nem tanított osztályokat. Utána László Antal szt.-tamási kántortanító tartott gyakorlati tanítást, melynek tárgyát a magyar történelemből a mohácsi vész képezte. Mindkét tanító eljárására nézve a gyűlés elismerő ítéletet mondott. Bíráló hozzászólások természetesen nem hiányoztak; élénk részt vettek ezen bírálosokban: Tódor Antal, Hajnó Ignác, Imre János, Paláncz Sándor, Holló Endre és Földes József.

A mult gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése kérdésénél kellemetlenséget idézett elő némelyeknek a mult gyűlésen elnöklő alelnök, Kiss Antal megnyitó beszédét érin-

tő, lerántani akaró felszólalása. Hinni szeretjük, hogy ezen ügy a reá vonatkozó határozattal úgy ér véget, hogy keserű utóíze senki számára sem marad, annál kevésbé Kis Antal számára, a kit mint a körünkbeli veterán tanítók első jelesét, nem örömpohár, hanem a közbeesülés rózsakoszorúja illet.

Tisztújítása is volt a körnek ezen gyűlésen, legalább részleges tisztújítás. Elnöke Spaller József, eltávoztván körünkben volt állásáról Karczfalváról Brassóba, helyette Tódor Antal szt.-tamási tanító választatott meg a kör elnökének. Kaptak még szavazatot Kiss Antal és Paláncz Sándor.

A kitűzött felolvasás azonban elmaradt. Marthy György, kinek felolvasnia kellett volna, elég alaposnak elismert okot hozott fel, a miért felolvasását meg nem tarthatja. Felolvasása elhalasztatott tehát a következő gyűlésre; egyúttal elhatározatott, hogy tételét a II. orsz. tanítói képviselői gyűlés által kijelölt tételekből válassza s választásáról az egyesület központi elnökét rövid időn értesítse.

Több indítvány is tárgyalatott. Ezek közül kiemelendőnek látszik azon elfogadott indítvány, hogy a kör vegye föl gyűléseinek munkakörébe a szavazást is. Ez kétségtelven ajánlatos; először azért, mert általa a tanítók gyakorlódnak a nekik annyira szükséges szép előadásban; másodszor, mert ezen uton megismerkednek a költészet termékeivel; végül pedig, mert ezáltal a gyűlés munkafolyama is változatosabb és így érdekesebb lesz.

A d. u. két órakor végződött gyűlés után ebédre Veress Zsigmond asztala köré gyülekezett az enni kész társaság. Ebéd után is gyarapította mindenki ismereteit, tapasztalatait. Megnézték Veress Zsigmondnak jól kezelt méhesét, bejárták a vadregényes vidék egy részét, meglátogatták a bányászat helyiségeit. Így indult hazafelé a paedagogus-hadsereg, megterhelve a fejek tapasztalattal, a zsebek pedig legalább egyegy — kődarabbal a bányából.

—s.

Levelezés.

Szászrégen, 1884. ápr. 25.

Tisztelt szerkesztő barátom! Már néhány nap óta forog eszemben, hogy levelet írjak hozzád, mert igazán szólva, azokról, a kiket valóban szeretünk, soha se fogunk megfedkezni tudni. Így vagyok veled, s valahányszor becses lapod, melyet türelmetlenül várok, kezemhez jut, mindannyiszor szükségét érzem egy kis monolognak a laphoz, épen mintha személyesen hoznád a várva várt híreket a bérces kis hazából.

Hanem mégis vártam addig, a míg némi tapasztalatot szerezhetek ez előttem új világban, a hol se a nyelv, se a szokások nem olyanok, mint a miénk, a hol más hangja van az örömnak és szomorúságnak, szóval, a hol az ember mintegy önmagára van.

Vártam tehát, főképen azért, mivel a tegnapi napra nagyszerű kirándulást terveztem s expeditióm eredményéről értesíteni kívántalak.

Indulás szárazon délutáni 4 órakor történt. Kísérőim: collegám, egy ágról szakadt idegen, és az árokban vágott fűzfavessző valának; utazásunk célja: a közel fekvő ugynevezett „Herbus“ és Radnótfája községe.

A „Herbus“ a Maros és Görgény völgyeinek s vizeinek összefolyásánál fekszik gyönyörű kilátással Görgény- és vidékére. Ide látszik keletről a romjaiban heverő Rákóczi-vár, délről a Matskásy- és Toldalagi-kastélyok hatalmas fák közé rejtőzve s körs-örül a Maros által mintegy Szigetre szorítva. Nagyszerű panoráma!

A Herbusban van a Görgény vizére épült fűrészmalom és a kincstár óriási farraktára, melynek gondnoká egy köztetek lakó jó barátotok öcsöce: Bartha Gyula. Kedves, előzékeny modoru fiatal ember, mivel ismeretségben lenni becses dolog. Saj-

nátunkra ez alkalommal nem találtuk ott, mivel már későre járt az idő; hanem a munka javában folyt s így megtekinthetünk mindent.

Ezután a fűrészmalmot látogattuk meg. Először is a kerékházba bukkantunk, a hol nagy meglepetésünkre csak két csinos oláh leány dolgozott a nyargaló kerekek közt, öblös edényekbe meregetve a magasból aláhulló fűrészpórt. Nagyon közönyösen fogadnak; látszik, hogy gyakran járnak itt idegenek. Megmutatják a feljáró lépcsőt s nagyot nevetnek, a mint félve, kabátjainkat erősen magunkra szorítva, bujunk át egy gyorsan forgó érczerék alatt. A kerékház felett már sok munkás van, erős férfiak mind s oly csendben dolgoznak, mintha el lenne tiltva a szó. Mintegy husz-huszonöt vas hasogatja a görgényi havasok óriásait, melyeket vizen hoztak idáig s felaprózva, vizen küldenek odább. A berendezés impozáns, s az utána nyert haszon igen szép lehet.

Odább, alig néhány száz lépésnyi távolban, látszik a Matskásy-kastély. Az idő kedvező. Alkonyatra jár a nap ugyan, de utolsó sugarainál még csak látni fogjuk a büszke uri lakot, melynek méltó társa csak a szomszéd Bethlen-, jelenleg Tholdalagi-kastély lehet.

Mindenütt a Maros partján haladunk keskeny ösvényen, zöldülni kezdő hatalmas fák között. Egy perczig mintha erdőben volnánk, de csakhamar felséges kilátás nyílik; láthatók Görgény és Gyergyó fehér havasai, nyugatra Szászrégen, melynek utolsó házai a sötét háttérben az erdőben tűnnek el, és előttünk a két kastély gyönyörű sétányaival, virágházaival, mintha csak a földből nőttek volna ki.

Megálltunk egy pillanatra. Igazán nem mindennapi látvány; az ember meg van lepelve a természet pazar szépségétől.

A Maros mentén mindenütt fehér toronyok ragyognak a nap végső sugaraiban; békességben élő szász, román s magyar falvák azok, melyek közt a Maros szabályos egyenes vonalban, komoly méltósággal siet odább.

Mi is megyünk. Már a két kastély közti térre jutottunk. Egyik homlokával, a másik háttal fordul felénk. Ez büszke, új épület, szeszélyes stíly; úgy néz ki, mint a magát nagykorúnak mutató, kaczer kis leány; amaz sem régi, de komoly ránczok ültek tisztos homlokára s érzi, hogy túl van a gyermekkoron.

A kastély ifju ura a verandán áll; karesu, férfias természetű tiroli mez szorul s s úgy elmereng a messze távolon, hogy alig veszi észre köszöntésünket.

Hanem rendelkezésünkre áll már egy lovász s bekalandozzuk a kastély környékét; bemegyünk a virágházba, mely kezdetleges ugyan, de ritka fajokkal dicsekszik.

A parkban távolról két alak közelg. Mindketten gondolatokba merültek; elhaladnak mellettünk s alig vesznek észre. Nagyon boldogok lehetnek. A férfi negyven év körül, a nő fiatal és szép. Csak később tudtam meg, hogy jegyesek.

Ezalatt az alkonyat is leszállt s Radnóthfáján megcsendült az eszterang, mi expeditióknak is véget vetett.

Még csak annyit, hogy hazamenet a város egy elhagyott utcáján tértünk vissza, hol két helyen emelkednek romladozó, fedéltelen, kormos falak, s ezekről azt mondják, hogy beléjük 1848 van vésvé.

A viszontlátásig

B.

Hétfalu, 1884. ápr. 8-án.

(Válasz vallástani ügyben.)

(Vége.)

Resp. ur nagyon fájjalja, hogy a visszaélések, mulasztások sajtó útján napvilágra kerülnek. Ezen eljárást „méltatlan támadásnak, görömba sértegetésnek“ nevezi. A névtelenség bűvhelyeit is emlegeti, pedig hát ő maga is Respondens álnév alatt ír.

A vidéki szerkesztő uraknak dicséretükre válik, hogy a közügy érdekében az

indokolt felszólamlásoknak a lapokban helyet adtak. A vidéki lapok pedig már eddig-
elé is igen nagy szolgálatot tettek a közön-
ségnek, a közérdeknek, midőn az igazságos
ügyet támogatták, a mulasztásokat pedig
annak jutalma szerint megróni engedték.

Nagyon jól van ez így, Resp. ur! Le-
gyen a sajtó ezután is az igazság öre. Le-
gyenek a vidéki lapok ezután is tiszta fel-
mutató tükröi közügyeinknek, társadalmi
életünknek. Legyenek intő, oktató meg-
rovói bármely téren s bármely irányban az
indokolt visszaéléseknek, mulasztásoknak!

Az egyesülésre vonatkozólag pedig
ki kell jelentenem, hogy épen Resp. ur ár-
tott legtöbbet; mert előbb megyei főnöké-
vel, utóbb gondnoksági fő-elöljárójával és
mint már említém, tisztvársaival volt a leg-
ellentétebb viszonyban. Sőt az ezt meg-
előzőtt multban még vészterhebb fellegek
állottak több irányból amaz iskola és kör-
nyezete felett. Ezeket nem akarom leírni,
mert ma sem dicséretes dolgok. De azt há-
tározottan kiemelem, hogy Resp. ur nem
mondott igazat, midőn ehhez hasonlót állít
czikkében: „Nem úgy van most, mint volt
régén.“ Dehogy nem; csak tekintsen jól
körül környezetében.

A nagy közönségnek judiciumára pe-
dig ne igen tessék hivatkozni, mert az —
a sok mulasztásokat illetőleg — még igen
korai apellálás.

Hiszen Resp. ur szerint „Az erősen
akardózó újmódi tanügybarátok“ még csak
most vannak a munka kezdetén; még nem
számoltak be a nyilvánosság előtt minden
szükséges közérdekű dologról. A java része
a leszámolásnak még az idő méhében van
elrejtve. A napot jó lesz csak lementő után
dicsérni!

Annál inkább pedig, mivel épen Resp
urat féltém ez idő szerint leginkább „a nagy
közönség egészséges judiciuma s tisztul-
tabb logikája“ kimondásától s lesújtásától.

Resp. ur az iskolatörvény idézetét ka-
czagja s a jávai földrengéssel illusztrálja.
Már pedig engedjen meg; míg a felső népi-
iskola a tanfelügyelő, a gondnokság és
Resp. urak felügyelete, igazgatása alatt
állanak: addig első sorban önök felelősök,
ha ott a vallás tan vagy egyéb nem tanítatik.

Hogy pedig miért nem tanítottatott
csaknem 2 egész tanévén át valaki által a
vallás tan s hogy miért mulasztatott el az
554 tanóra: erről nem a jávaiak, hanem
önök felelősök. Mert eddigelé az ügy a
felsőbb fórumoknál a lanya intézkedés
miatt még meg sem járt rendes útját, leg-
alább kívánt sikerrel vagy végzésekké
épen nem. Korántsem azért, hogy a minisz-
ter urtól ama czélra államsegély kéresek,
hanem igenis azért, hogy végzésileg, ren-
deletileg legyen kimondva, miszerint az
egyházkerület pénztára köteles-e fedezni a
vallás tanítás költségeit, vagy Hosszúfalu
egyedül maga, vagy négy falu, avagy Tat-
rang, Püskércz és Zajzon is együttesen?

Lásza, Resp. ur, a lanya — mondat-
nám, tán szándékos — mulasztás-miatt 16
egész hónap alatt még azt sem lehet tudni
rendeletileg vagy közös tanácskozásu vég-
zésileg, hogy mely pénztár vagy mely pénz-
tárak kötelesek a vallás tanítási tisztelet-
díjt fedezni. Azután pedig, ha az egyház-
hatósági és magas miniszteri rendeletek,
végzések leérkeznek, vagy ez irányban
megállapodások lesznek: akkor az is el fog
dőlni, hogy ki tanítandja a vallást.

Alulírottak nem kötelessége sem az
egyházi főhatósághoz, sem a miniszter ur-
hoz felírni s az ügyet szorgalmazni, hanem
igen is direct a tanfelügyelő urnak s a
gondnokságnak.

Korrespondens.

Apróságok.

— Kinevezések. Ő Felsője a K.-Vásár-
helytől állomásozó 24-ik honvédszászlóalj köz-
szeretében álló érdemes ideiglenes parancs-
nokát, Woldorfi Benedek István századost,
jelenlegi rendfokozatában való meghagyás
és az őrnagyok számára renszeresített ille-
tékek élvezetének engedélyezése mellett
rendes zászlóaljparancsnokká nevezte ki.

Öszintén örvendünk e méltán megérdem-
lett kitüntetésen. — Ugyanezen alkalom-
mal kineveztetett a 24-ik honvédszászlóalj-
hoz Máthé Antal tiszthelyettes is hadnagy-
nak. — Kinevezettek még: Kraft Ágoston
a 24-ik honvédszászlóalj parancsnoka alez-
redessé; Toczaucr Hugó századosná és De-
mény Béla csendőrségi hadnagygyá.

— Csathó József, Csikmegye szülötte,
ki már évek óta Póla városában mint ten-
gerész főhadnagy szerepel, a napokban szá-
zadosná lett előléptetve. Gratulálunk! de
örvendünk is egyszerre mind, hogy a tenger-
en is van egy derék székely atyánkfia, ki
fajunk dicsőségét tetézni képes.

— Bulovszky Lilla, a kitünő művésznő,
kinek élettrajzát mai számunkban veszik ol-
vasóink, 25 évi művészi pályafutásának ju-
bileuma alkalmából, 100 frtot adományozott
a k.-vásárhelyi közművelődési egyesületnek.
Bulovszkyné egy pár évvel ezelőtt Kézdi-
Vásárhelytől vendégszerepelt és akkor köz-
önségünk az elismerés és szeretet ezer
jelével halmozta el a kitünő művésznőt; a
k.-vásárhelyi közművelődési egyesület disz-
tagjának választá és fáklyás-zenével tisz-
telte meg, s ő mindezt nem feledte el s most,
midőn 25 éves jubileuma alkalmával a ma-
gyar hazában jótékony czélra több ezer fo-
rintot adományozott, megemlékezett Kézdi-
Vásárhelyről és annak szép irányu s — fájd-
dalom! — csak névben élő közművelődési
egyleteről s az iránta akkor nyilvánult tisz-
teletet és szeretetet ezen szép adománnyal
hálálta meg. Az Isten éltesse a derék ma-
gyar művésznőt!

— A csikmegyei szabadelvűpárt köz-
ponti választmánya ápril 30-án tartott ér-
tekezletén a felleptetendő jelöltekre nézve
végleg határozott s így közelebbi számunk-
ban már biztos névsorral kedveskedhetünk.

— A k.-vásárhelyi ev. ref. egyház ál-
tal f. hó 27-én rendezett Zwingli-ünnepély
szép sikerrel folyt le. Roppant nagyszámu
közönség hallgatá végig a Székely János
ev. ref. lelkész és Kovács István segédlel-
kész által tartott szép egyházi beszédek-
et, míg a helybeli tanítói dalkör által kitünően
énekelt dalok áhitattal és vallásos buzgósá-
gal tölték el a kebleket. A hívek vallásos
érzülettel eltelve hagyák el az ur házat.

— A tusnádi fürdő választmánya köze-
lebbi értekezletén elhatározta, hogy a für-
dőről a Szt.-Anna tavához vezető utat még
ezen tavasz folyamán teljesen jó karba hozza.
Ilyformán már az idén lehetővé fog tét-
etni, hogy mindenki egész könnyűséggel
juthasson el ezen meglepően szép tenger-
szemhez.

— Képviselők katángolása. Ugron Gá-
bor és Ince József képviselők áprilishó
25-én Csik-Szeredában háltak és báró Splé-
nyi Ödön kíséretében levezették Szabó Al-
bert lakatosmestert Alesikra, hogy belőle
képviselőjelöltet kovácsoljanak. Szent-Már-
tonban nagy volt az összefogó: sokan
mentek le a „baromra“. A kínálat ellen nem
lehet panasz, de — mint levelezőnk értesít
— igen csekély és gyenge ígérettel tértek
vissza. Folyó hó 27-én Gyergyóba rándultak
a báró útját egyengetni; de mint onnan
értesítenek, Blaha Luiza éneke nélkül még
a programot sem hajlandók meghallgatni.

— Köszönetnyilvánítás. Lönhart Ferencz
ő Excellentiája, a jótéteményekben kifogy-
hatlan Főpásztor, kinek atyai gondoskodá-
sát oly sok szenvedő érzi, e napokban tíz
frtot küldött hozzám egy gymnasiumi ev.
ref. vallásu tanuló tandíj- s kisebb költség-
einek fedezésére, mely nemeslelkű adomá-
nyért fogadják a nagylelkű főpap intézetünk
s a segélyezett tanuló részéről forró köszö-
netünket és hálánkat. Kézdi-Vásárhelytől,
1884. ápril 29-én. Szijjártó Izidor,
gymn. igazgató.

— A marcsvásárhelyi szeszgyár égése.
Az első erdélyi szeszgyár és szeszfinomító
részvénytársaság (azelőtt Baruch) nagy
szeszgyára vasárnap éjjel leégett. A tűz este
8 órakor keletkezett a gyárpépület pince-
gáborában. A város lakosságát rémület fog-
ta el a tüztenger láttára. A tüzoltók víz-
hiánnyal küzdöttek és igyekeztek az óriási
tűzet lokalizálni. A tűznek emberélet nem

esett áldozatul, valamint a marhaállomány
sem szenvedett kárt. A marhaállomány több
mint 1200 ökörből állott; 150 darabot
szombaton reggel hajtottak fel a pozsonyi
vásárra. A tűz által okozott kár kétszáz-
ezer frtra tehető.

— Nyilvános köszönet. Mult ősszel, mi-
dön egy rossz embernek mások megrontá-
sára czélzó eljárása folytán évi képem a tűz
mortaléka lett, méltóságos Buzás Mihály
esperes ur kegyeskedett felségelésem érde-
kében egy körlevelet kibocsátani, minek kö-
vetkeztében Cs.-Szentmárton, Kozmás, Tus-
nád, Verebes, Csátószeg, Szentsimon, Szt.-
király, Szentlélek, Mindszent, Menaság, Szt.-
György, Káson és Szentimre főt. plebáno-
sai, igen tisztelt kántorai és tanítói, vala-
mint Szentimre számos földmivelői becses
adakozásaik által nyomorúságomban meg-
vigasztalni méltóztattak. Fogadják egyen-
ként és egyetemenleg e téren is leghálásabb
köszönetemet. Cs.-Mindszent, 1884. ápril 22.
Pongrácz Mihály s. k. segédtanító.

— Meghívás. A kézli-orbai kerületi
róm. kath. tanítótestület 1884. május 7-én
d. e. 9 órakor kezdődőleg Bálafalván a róm.
kath. iskola helyiségében tartja 35-ik tava-
szi rendes vándor-közgyűlést, melyre a
testület rendes és pártoló tagjait, valamint
minden tanügybarátot van szerencsém tisz-
telettel meghívni. A gyűlés tárgyai: 1. El-
nöki megnyitó beszéd. 2. Mintatanítás hely-
beli kántortanító Veres János által a ma-
gyar nyelvtan köréből a 3-ik osztálybeli
tanulókkal. 3. Értekezést tart Györbörő Ig-
nác szentkatolnai tanító a takarékpénztár-
ak létesítéséről. 4. A mult gyűlésről felvett
jegyzőkönyv fölolvása s hitelesítése. 5.
Budapestre a II-ik országos képviselői
tanitógyűlésre kiküldött képviselőnk t. De-
mény Dénes futásfalvi kántortanító beszé-
molója. 6. Indítványok; a jövő őszi gyűlés
helyének és idejének megállapítása. Végül
közös ebéd lesz helybeli kántortanító Veres
János urnál a szokott 50 kr díj mellett. El-
nöki megbízásból: Kovács Ferencz
s. k., tan.-egyleti főjegyző.

— Helyreigazítás. Lapunk 31-edik szá-
mában megjelent „Árvák ügye“ című
cikk harmadik bekezdésében „zsindely és
deszka tetőzet után 1 forint díjat fog ...
szedni“, helyett zsindely és deszka
tetőzet után 47 kr és szalmatető-
zet után 1 forint díjat ... fog
szedni — olvasandó.

KÖZGAZDASÁG.

Titkári jelentés

a csikmegyei gazdasági egyesü-
let 1883-dik évi működéséről.

(Vége.)

A házi- és kézműiparkiallítás, különö-
sen a len-, kender- és gyapjunemű szöte-
mények tekintetében, kiváló érdeklődés tár-
gya volt. A háziipar-osztálynál részt vett
228 kiállító 1537 f. tárggyal; a kézműipar-
osztálynál 75 kiállító 333-féle tárggyal.

Ezeket kívül figyelemre méltó gazda-
sági eszközöket és gépeket egyes gazdák,
gépgyárosok, valamint helybeli ügyes mes-
teremberek is szép számmal állítottak ki.
Volt kiállításunkon többféle sajt, turó,
lépes- és szűrtmész, viasz, borok, ecetek,
liqueurök, kenyerek stb. stb.

A kiállítás 8 egymásután következő
napon (okt. 7-től 14-ig) tartott, mely alatt
mintegy 8000 látogatója volt. A gazdasági
egyesület tagjai, valamint a kiállítók díj
nélkül látogatták a kiállítást, mások 10 kr
belépő-díjat fizettek. Október 13-ka ingyen
nap volt, melyet a helybeli és vidéki sze-
gényebb sorsu gazdaközönség nagy szá-
mmal vett igénybe.

A díjakat 10 külön bíráló bizottság
ítélte oda. Díjakban összesen kiadtunk 120
drb aranyat, 145 drb ezüst tallért és 385
drb dicsérő oklevelet, mire nézve megje-
gyezzük, hogy a nmgu miniszteriumtól
nyert 130 drb aranyból 10 drb megmarad-
va, ezt a gyümölcsenyésztés terén leg-
több érdemeket szerzett néptanítók jutal-

mazására egyesületünk által kezdeménye-
zett s e czélra lassanként megtakarítandó
díjak összegéhez csatoltuk, mely intézkedé-
sünket miniszter ur ő nmga is helyesléssel
vette tudomásul.

Péntárunknak 1883. évi állapotáról a
következőket van szerencsém bejelenteni:

Bevétel:

Maradvány az 1882. év végén 420
frt 12 kr. Rendes, évdíjas és pártoló tagok-
tól 137 frt 10 kr. Alapítványok kamataiból
146 frt 20 kr. Államsegély 1459 frt 50 kr.
alapítványi tőkékből 2798 frt 33 kr. A ki-
állítás alkalmával a Gazdakör kimutatása
szerint 570 frt 35 kr. Összesen: 5590 frt
10 krajczár.

Kiadás:

Egy sorvető gép árának 2-ik és utolsó
részletébe 145 frt 7 kr. Gazdasági magvak
szállítási díjába 74 frt 43 kr. A Gyó.-Szt.-
Miklóson rendezett kiállítás költségei 1079
frt 31 kr. Titkári fizetésbe (25 frt 1882-re)
225 frt. A titkárnak és közgazdasági elő-
adónak, mint kiküldötteknek a kolozsvári
tenyészállat-kiállítás megtekintésére, uta-
zási és napi átalány fejében 20—20 frt, ösz-
szesen 40 frt. Gazdasági szakkönyvekre 10
frt 10 kr. Vegyes kiadásokra 141 frt 2 kr.
Elhelyezett alapítványok 2500 frt. Kiállí-
tási költség a Gazdakör által elszámolva
570 frt 35 kr. Összesen: 4785 frt.

Az egylet vagyona az 1883. év végén:
Pénztármaradvány 805 frt 10 kr. Befizetett
alapítványi tőke 2948 frt 33 kr. Alapítványi
tőkekövetelés 2951 frt 67 kr, melyből be-
várandó 500 frt. Kamathátrálék 252 frt.
Tagsági díjhátrálék 520 frt. Összesen: 5025
frt 43 kr.

E szerint örvendetes jelenségekpen
említhetem fel, hogy pénztárunk állapota a
rendelkezés alatt levő összeget tekintve
évről évre gyarapodik. Migmás] részről saj-
nosan kell felemlitenem, hogy a tagsági dí-
jak és alapítványi kamatok hátráléka foly-
ton gyarapodik. Hogy pénztárunk állapota
ezzel szemben mégis kedvező, az a nmgu
földművelési miniszterium kiváló pártfogá-
sának köszönhető.

Örömmel kell felemlitenem megyei
törvényhatóságunknak, mint egyesületünk
védnökének, azon kiváló gondoskodását,
hogy az egyesületünk részéee aláírt 50 drb
50 frtos alapítványi tőkét összesen 2500
frtban egyesületi pénztárunkba befizette,
mely összeg kamatozás végett takarékpénz-
tárba helyeztetett.

Végül nem mulaszthatom el megem-
lékezni, hogy egyesületünk az erdélyi gaz-
daknak 1883-ki nagyenyedi vándorgyűlése
alkalmával Márton Ferencz választmányi
tag által képviseltetvén magát, képviselőnk
mint kiállító azon kitüntetésben részesült,
hogy mezei terményeivel és gyümölcseivel
külön-külön az első állami bronz-érmet,
fenyűvizével pedig dicsérő oklevelet nyert.
Ugyan dicsérő oklevelet nyert ezen kiállí-
táson Balási Lajos v.-tag kászu turójával.
Ezt, mint egyesületünknek évi történetében
előforduló, figyelemre és feljegyzésre méltó
örvendetes eseményt, szívesen hozom a t.
közgyűlés tudomására.

Végül szomorú kötelességet kell tel-
jesítenem, t. közgyűlés, midőn bejelentem
hogy igazgató választmányunknak buzgó
tagja, ifj. Eröss Elek, egyesületünknek ügyé-
sze, mindnyájunk közös sajnálatára ezelőtt
néhány héttel az élők sorából kiszóllított.
Legyen könnyű a föld porainak!

Ezekben röviden összefoglalva volt
szerencsém a t. közgyűlésnek egyesületünk
mult évi működéséről szóló jelentésemet
megtenni, kérve annak szives tudomásul
vételét.

Csik-Szereda, 1884. ápril 14-én.

Nagy Imre,
e. titkár.

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Móricz Gyula.

Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Hoff János-féle
malátakivonat egészségi sör.
Az általános elgyengülés, mell- és gyomorhajok, sorvadás, vérszegénység s az al-
teti szervek rendetlen működési ellen. A legjobbnak bizonyult erősítő szer üdülőknek
mindennemű betegségek után. Ara palackonként 60 kr.

A gyógyanyag és az egészséget előmozdító készülékek belföldi egészségügyi kiállításának London 1881. érdemlevele.

A L Á I R Á S O K:

Ő Felsége Viktoria angol királyné. — Király ő fensége az edinburgi herceg. — Spenser, a kiállítás elnöke. — John Erich Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark H. titkár.

Hoff János-féle
konzentrált malátakivonat.
Mell- és tüdőbajok, idült köhögés, hurut és gégefő-bajok ellen. — Biztos siker s
igen kellemes szer. Palackonként 1 frttal és 60 krral is.

Hoff János-féle
malátakivonat mellezúrkorkák.
Felülmúlhat a köhögés és elnyákosodás ellen. A számtalan hamisítások végett
kék csomagolásra és a valódi malátakivonat czukorkák védjegyre (a feltaláló arcképe)
kell főleg ügyelni. Kék csomagokban 60, 30, 15 és 10 krral.

Hoff János-féle
malátakivonat mellezúrkorkák.
Testi és ideggyengeségben szenvedő egyéneknek felettébb tápláló és erősítő. Ez igen
kellemes ízű, kiváltepen ott igen ajánlható, hola kávé élvezete, mint nagyon izgató, meg
van tiltva. Egyegyed kilós csomag 1.80 kr, 90 és 60 kr. Egy fél kilós cs. 2.40 kr, 1.60 kr, és 1 frt.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorhajok, elerőtlenedés, lesóványodás, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erősítő szer bármely betegségből üdülők számára.

58-szor kitüntette Alapított 1847-ben.

G y ó g y j e l e n t é s e k 1884. f e b r u á r h a v á b ó l.

Mező-Csáth, 1884. febr. 5.
1. Két éven át kimondhatatlanul szenvedtem. Éjjel az erősítő alvástól
meg valék fosztva, nappal fárasztó munkára utalva, kinozva valék idült re-
kedtség és mellbaj által. Megkísérlettem az ön általános becsült egészségi
sörét és ámbár csak a 10-ik palackot felhasználtam, már is egy jelentékeny
előnyös változást érzek. Az alvás tartósabb, nyugodtabb és üdítőbb lett, a
köhögés ritkábban kinoz, a nyálka oldás nullának tekinthető. A rekedtség
ámbár még teljesen meg nem szűnt, de a jó reményben bízik, hogy Isten se-
gítségével ez is 30 palack felhasználása után feloszlata leend és hangom
rendessé váland. (Köszönet).

KENCZEL W. néptanító.

Mező-Csáth, 1884. február 22-én.
2. Mélyen érzett köszönetemet idült rekedtségem és mellbajomból fel-
épülésemért nyilvánítva, nem tehetek egyebet, mint önt áldani. A gyógyu-
lási folyamat nem csekélyebb eredményű, mint az előző. Az ön malátakivo-
nati söre megfizethetetlen gyógyszer oly betegek részére, mint én is. Reggel
már egészen tisztán beszélek, ámbár a napi fáradsálmak következtében még
elrekedek. (Hálanyilatkozat). Erősen meg vagyok győződve, hogy az ön ma-
láta kivonati söre a leggyökeresebb szer rekedtség és mellszorulás ellen.

KENCZEL W. néptanító.

Dr. F. Stütz cs. kir. udv. orvos Schönbrunban mondja: „A Hoff-féle
izletes malátakivonat egészségi sörnek az emberi test fenntartására nézve
csak jó hatása lehet és pedig alkatrészeinél fogva. Ajánlom azt bizonyos
betegségeknek s különösen üdülőknek.

Képzelve el azon örömet, mely családomban uralkodék, midőn az ön
Hoff János-féle koncentrált malátakivonatának használata után már hóna-
pok óta élvezett egészségemet teljesen ismét visszanyertem, mellem oly
egészséges, a milyen ez előtt még soha sem volt, a köhögés, mely folyton
gyötört, elmúlt s már hála Istennek, egészséges vagyok! Hála köszöne-
tem érte!

Babocsa, február 22.

STEINER DÁVID.

A napokban vett maláta-egészségi sör és czukorka küldemény, úgy ér-
zem, használni fog. Ezért szándékom ezen kifűő szereket huzamosabban
használni. Kérem ismét posta utánvét mellett 28 palack sört 15 frttal és
4 zacskó czukrot a 60 kr mielőbb küldeni.

Kiváló tisztelettel

Lugos, 1884. február 10.

Gámán Kálmán, főhadnagy.

Főraktár: Barabás Ferencz gyógyszerárban Seps-Szentgyörgy. — Kézdi-Vásárhely: Kovács Ferencz gyógyszer. — Székely-Udvarhely: Gyer-
tyánffy Gábor könyvkereskedésében.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, hogy KÉZDIVÁSÁRHELYI és CSIKSZEREDAI
könyvnyomdamban a következő

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK

és KIS MENNYISÉGBEN is feltűnő OLCSÓ ÁRON kaphatók:

Adás-vevési szerződés. Adóbejelentés, kisüstsőkönek szeszgyárosoknak. Adóhátrálék-törlesztési kimutatás. L. K. Adóhátrálék kiemutatás, havi. " " 1/2 évi. " " 1 évi. Adósság-levél r. k. egyházhoz tartozó pénzalaphoz. Anyakönyv, róm. k. népiskolák részére, B. minta. Anyakönyv, tanköteles növendékek részére. (L. T.) Állategészségügyi kimutatás. Árverési feltételek. Árverési kérés, ingóságokra és ingatlanokra. Árverési hirdetmény bir. végrehajtóknak. Árverési hirdetmény, adóügyben. (L. H.) Baromvásári jegyzőkönyv. Békétárgyalási jknyv, közs. bir. L. T. Bélyegjegy-megrendelési iv. Bélyeglelet. (L. H.) Birtokiv; bel- és küliv. (L. K.) Bizonyítvány, ujoncozásai felszólamlási ügyben. Családi értesítő. (L. E.) Cseled-könyv. Dohánygyártmány-megrendelés. Egészségi bizonyítvány, lovakkak. Egészségügyi kimutatás, D. minta. Értesítés a kereszteslési, (születési) házassági és halálozási anyakönyvekből. Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta. Felszólamlás ujoncozásai ügyben. Gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása. Hadtörleses szökevények lajstroma. (L. I.) Kipuhatólasi jegyzőkönyv. Hagyatéki leltár, kül- és beliv. Haláleset-felvétel, bíróságok részére. Haláleset-felvétel, gyámhatóságok részére. Haláleset-felvétel a brassói kir. illetékkiszabási hivatal részére. Halál-okok idő szerinti kimutatása. Halottkémi iktató-könyv. Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta. Halottkémi jelentés, II. minta. " " orvosi segélyben nem részesi- tett gyermekek haláláról, III. minta. Halottkémi jelentés rendkívüli halálesetről, IV. m. Halottkémi jelentés talált hulla iránt, V. minta. Halottkémi jelentés ragályos, járványos válható, vagy járványos betegségben történt haláleset- ről, VI. minta.	Halottvizsgálati jknyv, VII. minta. Halottkémi jelentés halottvizsgálati jegyzőkönyv- kel, VIII. minta. Határidő-napló, közs. bir. 13. §. Határszéli igazolványérti utalvány. Honvéd-változási kimutatás. Himlőoltási bizonyító tábla. Himlőoltási részletes kimutatás. Hivatalos árverési hirdetmény. Adóüg. Havi adó-kimutatás. L. A. Hivatalos bélyeglelet. Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott vé rehajtásról. Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról. Idérvény, községi bíraskodáshoz. Idérvény, erdőkíhágásos ügyekhez. Iktató-könyv, községi részére. Iktató-könyv, erdőkíhágásos ügyekhez. Iktató-könyv, hadköteles szökevények részére. Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indu- biam et adestator in Baptisatorum. Infrascriptus praesentium vigore fidem facio Indu- biam et adestator in Copulatorum. Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indu- biam et adestator in Defunctorum. Itélet, községi bíraskodáshoz. (L. M.) Járványbetegségi kimutatás. Jegyzőkönyv a községi kiadott ló levelekről. Jegyzőkönyv a községi kiadott marhalevelekről. Jegyzőkönyv a községi előjárósága által kiállított- utlevél-ajánlatokról. Jegyzőkönyv a levágott szarvasmarhákrol. Jegyzőkönyv az árvák követelésének nyilvántar- tásáról. Jelentés, erdőkíhágásos ügyekhez. Jelentési levél, utazók számára. Jelzalogjog bekebelezése vagy előjegyzése iránti kérés és felzet. Kataszteri birtokiv, kül- és beliv. Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség részére. Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad ré- szére.	Kézbesítési iktató-jegyzőkönyv. Kézbesítési vevény, közs. bírask. Kielégítési végrehajtás iránti kérés, ingóságokra és ingatlanokra. Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthatlan- ság címén leirandó egyenes adóhátrálékokról. Kipuhatólasi jegyzőkönyv, hadköteles szökevények ról. (L. H.) Költségvetés, községi iskolák részére. Kötelezvény, egész és fél iven. Kötelezvény fél iven. Kötelezvény, helv. hitv. egyházi pénzalaphoz. Közmunka-nyilvántartási jknyv. Községi iskolai számadás. Községi költségterv. Községi marha-igazolvány. (Könyvecske Községi sommas marhalétszám-kimutatás. Községi számadás. Küladó-hátrálék kiemutatás, kül- és beliv. Levélboríték „Excellentissimo Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Domino Francisco Lönhart“ stb. czimarrattal ellátva. Levélboríték „A főtisztelendő róm. kath. esperesi hivatalnak“ czimarrattal ellátva. Levélboríték „A nagyon tisztelendő lelkési hivatal- nak“ czimarrattal ellátva. Lólevél-jegyzőkönyv. (L. J.) Makacsági itélet, közs. bir. Matricula Baptisatorum. " Copulatorum. " Defunctorum. Meghatalmazás. Marhalevél-jegyzőkönyv. (L. J.) Mixa-matrimonio. Mulasztás-kimutatás, közs. iskolák részére. Mutató-könyv, közs. bir. 12. §.-hoz. " " közigazgatáshoz. Nemleges záloglasi és becslési jegyzőkönyv, adó- ügyben. (L. Z.) Nyugta és ellennugta, r. kath. egyházmegyéknek Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez. panaszkönyv, közs. bir.	Panaszkönyv, erdőkíhágásos ügyekhez. Pénz-napló, erdőkíhágásos ügyekhez. Pénzbüntetések nyilvántartása, erdőkíhágásos ügyekhez. Pénzkezelési jegyzék. Pénztári napló községi részére. Pénztári napló községi iskolák részére. Pénztári napló róm. kath. egyházmegyéknek, bel- és küliv. Postakönyv. Pótadó-főkönyv. Rovatos kimutatás a róm. kath. egyház adóairól kül- és beliv. Sommás makacsági itélet. " kereset és felzet. " váltókereset. Statistikai kimutatás, róm. kath. elemi iskolákhoz. vagyis: 3-as tábla. Számla, utalvány és nyugta, szakértőknek, bűnügy- ben. Szolgálati napló, a kir. csendőrség részére Tanköteles növendékek anyakönyve. Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bir. Tárgyalási jegyzőkönyv, békés esetekhez (Közs. bir.) Törzskönyv-lapja, kül- és beliv. Tűzvész-jelentés. Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés és felzet. Utlelevél-jegyzőkönyv. (L. J.) Utlelevél-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet szerint. Ügyviteli napló r. kath. lelkési hivatalok részére Váltó-kereset. (L. S.) Váltó-óvás. Vendég-könyv. Változási kimutatás, a sorhad részére. Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.) Zálogjog-bekebelezési, előjegyz. kérés és felzet. (L. J.) Zálogjog törleése iránti kérés és felzet. Záloglasi, becslési és árverési jegyzőkönyv adóüg- ben, kül- és beliv. Záloglasi és becslési jknyv, adóüg. Záloglasi jegyzőkönyv, közs. bir. Záloglasi-jegyzőkönyvi napló.
--	---	--	---

Raktáromat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg.
Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és röpiratok, bárminemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos ívek, körlevelek, felhívások,
árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, ujévi és más alkalmi üdvözlétek, falhirdetmények, szóval
minden a könyvnyomdászati körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Végül ajánlom írószereimet, levélpapiraimat, levélboritékaimat és tentáimat, melyekből raktárt tartok s melyekből gyári áron szolgálhatok.

Tisztelettel

SZABÓ ALBERT,

könyvnyomda-tulajdonos.